

Gewone gunnera (*Gunnera tinctoria*)

Foto: J. Caffrey

Bron: [Q-bank](#)

[Gewone gunnera](#) wordt in de handel ook reuzenrabarber en mammoetblad genoemd. De overblijvende plant heeft zeer grote handvormig gelobde bladeren, tot wel 2 meter doorsnede, en kan 2 meter hoog worden. De bladstelen zijn ietwat roodachtig. De bloeiwijze kan 100 cm hoog worden, is groen en verkleurt later naar roodbruin. De bladeren sterven af in de winter en de plant overwintert met wortelstokken.

De plant lijkt sterk op *Gunnera manicata* en wordt daarmee vaak verward. Bovendien wordt die plant in de handel ook reuzenrabarber en mammoetblad genoemd. De bladeren van *G. manicata* zijn nog groter en eerder veervormig gelobd dan handvormig gelobd. En bij *G. manicata* blijft de bloem groen.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2017: gewone gunnera heeft zich gevestigd in Ierland, Frankrijk, Portugal (alleen op het Azoreneiland Sao Miguel¹) en het Verenigd Koninkrijk. De verwachting is dat de plant zich ook in een aantal andere Europese landen kan vestigen.

¹ Het eiland Sao Miguel maakt als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Een gevestigde plant verspreidt zich door ondergrondse wortelstokken en vormt zo een dicht bestand. Door de omvang van de plant, al vroeg in het voorjaar, worden andere planten verdrongen. Het invasieve gedrag van gewone gunnera varieert sterk, afhankelijk van het geografische gebied en de habitat. In Ierland en het Verenigd Koninkrijk kan de plant grote monoculturen vormen die de oorspronkelijke vegetatie vervangen en de natuurlijke successie beïnvloeden. In Europa is gewone gunnera slechts matig invasief, alleen in gebieden met milde winters en een hoge regenval en luchtvochtigheid.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Er kan erosie optreden wanneer op een helling (dijken, talud) een dichte vegetatie van gewone gunnera in de winter bovengronds afsterft, omdat er dan geen vegetatie meer is om de grond vast te houden. Daardoor kan de waterregulering worden verstoord.

Overige effecten

Geen effecten bekend.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2017: gewone gunnera komt niet voor in de Nederlandse natuur.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

In Nederland wordt gewone gunnera alleen aangeplant gevonden. De plant is vorstgevoelig. Hierdoor zal de plant in de natuur geen grote, dichte bestanden vormen.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

Gewone gunnera staat sinds augustus 2017 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat, mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het houden van deze soorten in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [RVO.nl](#).

Wat te doen?

Gewone gunnera in uw tuin mag blijven, maar mag zich niet vermeerderen. Het verwijderen van planten is de meest effectieve maatregel om verspreiding naar de omgeving te voorkomen. Omdat deze plant een beperkt aantal grote bloeiwijzen vormt, is het verwijderen van de bloeistengels voor de zaadzetting ook een optie.

Als gewone gunnera in de natuur wordt waargenomen, is het advies de planten zo snel mogelijk te verwijderen. Jonge planten kunnen met de hand worden uitgetrokken of met een schop worden uitgestoken, waarbij alle wortelstokken zorgvuldig moeten worden verwijderd.

Meer info over gewone gunnera

Oorsprongsgebied

Gewone gunnera is oorspronkelijk afkomstig uit Zuid-Amerika.

Habitat

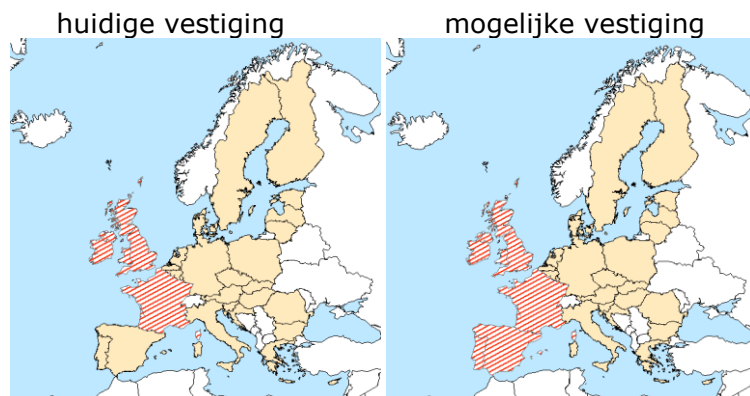
In Ierland komt de plant voor langs rivieroeveren, oevers van meren en vijvers, kliffen en verstoorde gebieden als landbouwgronden, wegbermen, steengroeven en sloten. De plant groeit op diverse grondsoorten, heeft vrij veel water nodig en is redelijk zouttolerant.

Introductieroute Europa

Al rond 1849 is gewone gunnera voor het eerst in Europa (Groot-Brittannië) geïntroduceerd als sierplant. Door verspreiding via zaad en dumpen van tuinafval komt de plant in de natuur.

Aanwezigheid in EU

Gewone gunnera heeft zich gevestigd in Ierland, Frankrijk, Portugal (alleen op het Azoreneiland Sao Miguel²) en het Verenigd Koninkrijk. De verwachting is dat plant zich ook kan vestigen in België, Denemarken, Duitsland, Nederland en het noordwesten van het Iberisch schiereiland (Portugal en Spanje). In Nederland, België, Denemarken en Duitsland zal eventuele vestiging niet langdurig zijn omdat de planten afsterven in één strenge winter of droge zomer. Gewone gunnera is alleen invasief in Ierland, het eiland Sao Miguel en het Verenigd Koninkrijk en kan dat worden in het noordwesten van het Iberisch schiereiland.

Introductieroute Nederland

Ook in Nederland is gewone gunnera aangeplant als sierplant in tuinen.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De kans op introductie van gewone gunnera is verminderd sinds de plaatsing op de EU-lijst in 2017.

Gewone gunnera heeft zich niet gevestigd in Nederland. Door de vorstgevoeligheid is de kans op vestiging gering. De plant vormt grote hoeveelheden zaad dat lang kiemkrachtig blijft. Verspreiding van zaad vindt vooral plaats door de wind, water en vogels. De plant verspreid zichzelf ook via wortelstokken.

² Het eiland Sao Miguel maakt als 'outermost-region' geen deel uit van de EU-verordening

Risicobeoordeling
[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen
[Q-bank invasive plants](#)

Laatste update: 20-2-2018